

Alle banken
T.a.v. de directie

De Nederlandsche Bank N.V.
Resolutie

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
+31 20 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396

Onderwerp

Accountantscontrole op grond van DGS-regelgeving

Geachte directie,

Datum

07 februari 2019

Deze brief is een vervolg op onze brief van 18 december 2018 (kenmerk: T052-1854420658-71), waarin wij u hebben geïnformeerd over de accountantscontrole op grond van de DGS-regelgeving. In overeenstemming met de Regelgeving Depositogarantiestelsel, uit gebracht in juli 2017, dienen banken met ingang van 1 januari 2019 te voldoen aan deze voorschriften. Onderdeel van de voorschriften is dat banken jaarlijks een ISAE 3402 rapport uitbrengen over de interne beheersing met betrekking tot de creatie en verzending van het Integraal Klantbeeld bestand (IKB bestand), voorzien van een assurance rapport van de externe accountant. Voor verdere verduidelijking van de diepgang en reikwijdte van deze opdracht aan de externe accountant heeft overleg plaatsgevonden tussen DNB, de NVB, en de accountantskantoren PwC, KPMG, EY en Deloitte. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van punten die minimaal onderdeel zijn van de opdracht aan de externe accountant en dientengevolge worden verwacht in het ISAE 3402 rapport van de externe accountant. Voor details verwijzen wij naar een ledencirculaire van de NVB (LC1272) en/of uw externe accountant.

Uw kenmerk**Ons kenmerk**

T052-1854420658-88

Behandeld door

Kooy, H.M. (Hans)

Bijlagen

Binnen de voorschriften van de Beleidsregel dient iedere bank voor zich te bepalen welke beheersmaatregelen in het ISAE 3402 rapport moeten worden beschreven, afhankelijk van de specifieke processen en gehanteerde systemen. De bank voert hiertoe een risicoanalyse uit, rekening houdend met de omvang en de complexiteit van de cliëntenportefeuille. Op basis hiervan stelt de bank de aard, reikwijdte en diepgang van de beheersmaatregelen vast die nodig zijn om de beheersdoelstellingen uit het raamwerk te behalen. De externe accountant voert op basis van zijn werkzaamheden eveneens een risicoanalyse uit en vormt zich een oordeel over de toereikendheid van de beschreven beheersmaatregelen.

In de minimaal verondersteld aanwezige beheersmaatregelen zijn beheersmaatregelen opgenomen die niet direct zijn te relateren aan de creatie van het IKB bestand, maar die daarvoor wel relevant kunnen zijn. Concreet gaat het om de reguliere klantacceptatie en -registratieprocedures, reguliere datakwaliteitscontroles, aansluitings- en afloopcontrole van nostrorekeningen en afloop van mutaties cliëntstamgegevens; inclusief de hieraan gerelateerde IT general controls (of generieke IT interne beheersmaatregelen). De bank kan op basis van haar risicoanalyse tot de conclusie komen dat deze beheersmaatregelen niet nodig zijn voor het behalen van de controledoelstellingen en dus niet als detailcontrole hoeven te worden beschreven, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

1. De interne accountantsdienst voert jaarlijks een audit uit op deze processen en rapporteert hierover in een assurance rapport.

2. Deze rapportages en de werkzaamheden op de overige beheersmaatregelen in het ISAE 3402 rapport geven geen aanleiding tot twijfel over de interne beheersing rondom deze processen.

De bank geeft gemotiveerd aan waarom zij van mening is dat de detailcontroles van bovengenoemde beheersmaatregelen niet in het ISAE 3402 rapport worden opgenomen.

Dit betekent overigens niet dat deze beheersmaatregelen niet aanwezig hoeven te zijn, hier ziet het rapport van de interne accountantsdienst juist op toe. De externe accountant neemt minimaal kennis van de werkzaamheden, bevindingen en rapportage van de interne accountant en doet hiervan op hoofdlijnen verslag in het ISAE 3402 rapport. Mocht de accountant van oordeel zijn dat het ontbreken van een of meerdere van deze maatregelen ertoe leidt dat de beheersmaatregelen ontoereikend zijn om de controledoelstellingen te bereiken, dan zal hij hiervan melding maken door middel van een aangepast oordeel in zijn assurance rapport.

Nogmaals wijzen we erop dat de bank verantwoordelijk is om de accountant opdracht te geven tot het uitvoeren van de audit. In de brief van 18 december 2018 hebben wij reeds gemeld dat het onhaalbaar is om over verslagjaar 2018 te voldoen aan het gestelde in artikel 12 van de beleidsregel. Om dit punt eenmalig praktisch op te lossen, is afgesproken dat de deadline van de ISAE 3402 audit, over verslagjaar 2018, wordt verschoven naar 31 maart 2019. In het tripartiet overleg is afgesproken dat het rapport uiterlijk 30 juni 2019 aan DNB wordt aangeboden (een maand later dan vereist op grond van de IKB-beleidsregel). Uit praktische overwegingen kan het aan DNB aanbieden van het rapport van de interne accountant gelijktijdig plaatsvinden met het ISAE 3402 rapport. Hiervoor zal na 31 maart 2019 in Digitaal Loket Rapportages (DLR) een rapportageverplichting worden aangemaakt.

Met vriendelijke groet,

Mw. G.F.T. Tiellemans

Datum

07 februari 2019

Ons kenmerk

T052-1854420658-88

Alle banken
T.a.v. de directie

De Nederlandsche Bank N.V.
Resolutie

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396

Onderwerp

Implementatie beleidsregel Individueel Klantbeeld

Geachte directie,

In juli 2017 heeft DNB de Beleidsregel Individueel Klantbeeld (IKB-beleidsregel) en een daarmee samenhangende wijziging van de Regeling staten financiële ondernemingen gepubliceerd. Op dit moment werken banken hard aan de afronding van de implementatie van de vereisten in deze regelingen. In deze brief informeren wij u over een aantal hieraan gerelateerde onderwerpen:

- Voortgang en afronding implementatie IKB-beleidsregel
- Wetswijziging BSN-gebruik
- Aanlevering DGS-rapportages
- Accountantscontrole

Voortgang en afronding implementatie IKB-beleidsregel

Banken dienen hun processen en systemen voor 1 januari 2019 aan te passen aan de vereisten in de beleidsregel. DNB beoordeelt de kwaliteit van het aangeleverde IKB-bestand en de beheersing van het IKB-systeem. Deze beoordeling gebeurt onder andere aan de hand van het door de bank aangeleverde IKB-bestand. Hiertoe kan DNB op elk moment een verzoek doen tot aanlevering van een IKB-bestand, waarbij het IKB-bestand alle individuele klantbeelden bevat van depositohouders op basis van actuele gegevens van de bank. Voor de beoordeling van de beheersing van het IKB-systeem maakt DNB gebruik van de periodieke oordeelsvorming door de interne en externe accountant van een bank.

Gedurende de transitiefase gebeurt de beoordeling van DNB op basis van een zogenoemd pré-productiebestand. Dit bestand bevat alle individuele klantbeelden op basis van actuele gegevens van de bank. Voor 1 januari 2019 is een minimale vereiste dat de bank een pré-productiebestand kan aanleveren dat door DNB kan worden verwerkt. In dat geval volgt een notificatie dat de levering door DNB is geaccepteerd. Dit betekent echter niet dat de bank volledig compliant is met de IKB-beleidsregel en er geen bevindingen meer zijn. DNB kan het bestand technisch verwerken, maar wij kunnen nog steeds majeure bevindingen hebben bij de kwaliteit van het aangeleverde IKB-bestand. Afhankelijk van de bevindingen zal DNB de bank vragen om passende maatregelen te nemen om de kwaliteit te verbeteren. Een lage kwaliteit van het IKB-systeem en het daaruit voortkomende IKB-bestand vormt een belemmering voor het afwikkelen van een falende bank, zowel in resolutie als in faillissement (DGS).

Datum

18 december 2018

Uw kenmerk**Ons kenmerk**

T052-1854420658-71

Behandeld door

Kooy, H.M. (Hans)

Bijlagen

Wetswijziging BSN-gebruik DGS

Een voorwaarde bij een deel van de banken voor het daadwerkelijk in productie nemen van het IKB-systeem is de wetswijziging BSN-gebruik DGS. Het wetsvoorstel verduidelijkt dat banken het BSN moeten gebruiken voor het opstellen van IKB's en regelt dat banken ten behoeve van het DGS:

- het BSN kunnen gebruiken voor het ontdebelen van klanten bij het opstellen van individuele klantbeelden (IKB's) uit meerdere klantadministraties
- het BSN kunnen opvragen, administreren en aanleveren van vertegenwoordigers die zelf geen klant zijn van de bank

Op grond van de vigerende wet- en regelgeving is het reeds toegestaan dat banken het BSN voor het DGS aan DNB mogen aanleveren.

Het wetsvoorstel is inmiddels aangeboden aan de Tweede Kamer, maar zal niet meer voor 1 januari 2019 worden behandeld. Dit betekent voor banken met meerdere klantadministraties dat het IKB-systeem niet op 1 januari 2019 in productie kan worden genomen. DNB heeft begrip voor deze situatie. De implicatie hiervan is dat banken tot de in productie name van het IKB-systeem in staat moeten zijn om de gegevens volgens DGS 2.0 aan te leveren (per rekening, waarbij DNB het IKB opbouwt, conform het daartoe door DNB voorgeschreven datamodel).

In NVB-verband hebben banken aangegeven dat zij in het kader van de IKB-transitie wel de préproductie bestanden zullen aanleveren, zodat DNB kan beoordelen of banken een verwerkbaar IKB-bestand kunnen aanleveren.

Aanlevering DGS-rapportages

In de Regeling Staten is vastgelegd dat banken vanaf 31 december 2018 in de DGS-kwartaalrapportage een opgave doen van de gegarandeerde deposito's op basis van het IKB-systeem. Deze opgave in kolom 9 van de staat A en B, zoals opgenomen in bijlage 15 van de regeling, was in 2018 optioneel. Zolang de wetswijziging BSN-gebruik DGS niet is aangenomen en banken als gevolg daarvan hun IKB-systeem nog niet in productie kunnen nemen, staat DNB toe dat banken kolom 9 leeglaten.

Ultimo 2017 hebben banken eenmalig een opgave gedaan van deposito's die worden aangehouden in andere EER-landen op basis van de vergunning 'Europees paspoort uitgaand – 2:110 Verrichten van diensten bank naar EER'. Hiervoor was een aparte staat (D) ontwikkeld. Naar aanleiding van vragen hierover van enkele banken, bevestigen wij hiermee dat DNB deze rapportage ultimo 2018 niet zal opvragen.

Accountantscontrole

Op grond van de IKB-beleidsregel (artikel 12) dient een bank met ingang van 2018 jaarlijks een opdracht te geven aan de externe accountant om over het verslagjaar een oordeel te vormen over de mate waarin de voorschriften uit de beleidsregel worden nageleefd. In overleg met de sectorcommissie banken van de NBA is bepaald dat deze opdracht gebaseerd zal zijn op controlestandaard ISAE 3402, waarbij de IKB-beleidsregel het normenkader voor de toetsing door de externe accountant vormt (hierna te noemen: de IKB-audit). Bij de opdrachtverlening wordt de IKB-audit toegespitst op de toetsing van de naleving van bepalingen in de IKB-beleidsregel over een bepaald verslagjaar. Het gaat hierbij om een procesgerichte audit, waarbij wordt getoetst of de beheersing van de bedrijfsprocessen, die relevant zijn voor het IKB-systeem van de bank, gericht zijn op het vermijden van

Datum

18 december 2018

Ons kenmerk

T052-1854420658-71

fouten ('nul tolerantie op fouten'). Ook de interne accountantsdienst, als onderdeel van het 'three-lines-of-defence'-model binnen een bank, beoordeelt in haar controleprogramma de naleving van voorschriften in deze beleidsregel.

Datum

18 december 2018

Ons kenmerk

T052-1854420658-71

DNB is in oktober 2018 benaderd door de vier grote accountantsbureaus (EY, KPMG, PwC en Deloitte), omdat in het overleg met de banken onduidelijkheid bleek over de scope van de opdracht en de afbakening met de werkzaamheden van de interne accountant. Het streven van de accountantsbureaus is om de aanpak van de IKB-audit zoveel mogelijk te harmoniseren. Na diverse bilaterale overleggen, is de afgelopen weken in NVB-verband tripartiet overleg gevoerd tussen een delegatie van banken, de vier accountantsbureaus en DNB. In dit overleg zijn nadere afspraken gemaakt. De insteek tijdens dit overleg was hoe overlap kon worden voorkomen in de werkzaamheden van de interne en externe accountant. In het werkprogramma van de interne accountant dient de beheersing van de kernprocessen, waaronder klantacceptatie en de beheersing van de klant- en productadministraties, uitgebreid aan bod te komen. Wij verwachten dat het werkprogramma van de interne accountant wordt aangescherpt om de vereisten uit de IKB-beleidsregel mee te nemen in de controlewerkzaamheden voor de kernprocessen van de bank. Het rapport van de interne accountant wordt aangeboden aan DNB (conform artikel 11, lid 2, van de IKB-beleidsregel). Qua reikwijdte van de IKB-audit is besproken dat de externe accountant zich focust op de beheersmaatregelen van het juist overnemen van gegevens uit de kernadministraties van de bank, de verwerking daarvan in het IKB-systeem en de aansluiting met de financiële rapportageprocessen van de bank, waaronder het opstellen van de DGS-kwartaalrapportage. Verwacht mag worden dat de externe accountant kennis zal willen nemen van de werkzaamheden van de interne accountantsdienst. Het is vervolgens aan de externe accountant te bepalen welke aanvullende werkzaamheden verricht dienen te worden om te komen tot een afronding van de IKB-audit. Komende weken werken banken en externe accountants de gemaakte afspraken verder uit. Medio januari bespreken we dit wederom in een tripartiet overleg.

Nogmaals wijzen we erop dat de bank verantwoordelijk is om de accountant opdracht te geven tot het uitvoeren van een IKB-audit. Ondanks het advies van DNB om tijdig contact op te nemen met de externe accountant om afspraken te maken over deze opdracht, hebben de meeste banken dit pas medio 2018 gedaan. Gevolg is dat er op dit moment, vlak voor het eind van verslagjaar 2018, nog onvoldoende duidelijkheid is over de invulling van de opdracht. Daarmee wordt het onhaalbaar om over verslagjaar 2018 te voldoen aan het gestelde in artikel 12 van de beleidsregel. Om dit punt eenmalig praktisch op te lossen, gaat DNB akkoord met het verschuiven van de deadline van de IKB-audit, over verslagjaar 2018, naar 31 maart 2019. In het tripartiet overleg is afgesproken dat het rapport van de externe accountant uiterlijk 30 juni 2019 aan DNB wordt aangeboden (een maand later dan vereist op grond van de IKB-beleidsregel).

In de brief van 6 december 2017 hebben wij u reeds geïnformeerd over het vervallen van de verplichting om de externe accountant een opdracht te geven voor Specifiek Overeengekomen Werkzaamheden (op basis van de standaard COS 4400) in verband met de DGS-kwartaalrapportage. Vanwege de invoering van de nieuwe regelgeving gold deze verplichting voor het laatst voor de rapportage over de periode die eindigt op 31 december 2017. Dit blijft van kracht, ondanks het verschuiven van de deadline voor de ISAE 3402 audit naar 31 maart 2019.

Als u vragen heeft naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact opnemen met de heer Kooy (020-5245790) of een email sturen naar dqs@dnb.nl.

Datum
18 december 2018

Met vriendelijke groet,

Ons kenmerk
T052-1854420658-71

Mw. G.F.T. Tiellemans

Alle banken
T.a.v. de directie

De Nederlandsche Bank N.V.
Resolutie

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396

Onderwerp

Overgang naar nieuwe DGS-rapportages

Datum

06 december 2017

Uw kenmerk**Ons kenmerk**

T052-797436866-4

Behandeld door

Kooy, H.M. (Hans)

Bijlagen

Geachte directie,

In juli 2017 heeft DNB de Beleidsregel Individueel Klantbeeld en een wijziging van de Regeling staten financiële ondernemingen gepubliceerd. In deze brief informeren wij u over de praktische gevolgen voor de aanlevering van de DGS-rapportages en de accountantscontrole.

Aanlevering DGS-rapportages

De DGS-rapportages zijn aangepast in lijn met de invoering van de Beleidsregel Individueel Klantbeeld. Over de periode die eindigt op 31 december 2017 rapporteert u voor de eerste keer op basis van de nieuwe rapportages. Deze rapportages kunt u indienen via het Digitaal Loket Rapportages (DLR). U gebruikt hiervoor een zogenaamde containerrapportage. Op de website van DNB onder Open Boek Toezicht wordt dit nader toegelicht. De aanlevering via E-line vervalt.

Vooralsnog heeft DNB er nog niet voor gekozen om de nieuwe rapportages te structureren via XBRL. In 2018 wordt bekeken of en hoe wij de rapportages verder zullen structureren.

Aanvullende rapportage Europees paspoort

Jaarlijks ontvangen wij van uw bank een rapportage van de deposito's die worden aangehouden via een bijkantoor binnen de Europese Economische Ruimte (EER). In aanvulling hierop wordt per ultimo 2017 een uitvraag gedaan van deposito's die worden aangehouden in andere EER-landen op basis van de vergunning 'Europees paspoort uitgaand – 2:110 Verrichten van diensten bank naar EER'. Dit betreft deposito's die niet via een bijkantoor worden aangetrokken, maar onder de Nederlandse vergunning via grensoverschrijdende dienstverlening. DNB vraagt deze informatie op voor de home-host samenwerking tussen DGS-autoriteiten binnen de EER vanuit de DGS-richtlijn (richtlijn 2014/49/EU). In beginsel is de uitvraag eenmalig. Ook deze uitvraag gebeurt via het DLR.

Accountantscontrole

Om te borgen dat de datakwaliteit van de DGS-rapportages adequaat is, hebben wij u op 23 december 2015 geïnformeerd over de verplichting om uw externe accountant eenmaal per jaar een opdracht te verstrekken voor zogeheten Specifiek Overeengekomen Werkzaamheden (op basis van de standaard COS 4400). Vanwege de invoering van de nieuwe regelgeving geldt deze verplichting voor het laatst voor de rapportage over de periode die eindigt op 31 december 2017. De uiterste inzenddatum van het accountantsrapport is 30 juni 2018.

Met ingang van verslagjaar 2018 geldt de verplichting om uw externe accountant een opdracht te geven gebaseerd op ISAE 3402 (zie hiervoor artikel 12 van de Beleidsregel Individueel Klantbeeld). Omdat tijdens het overgangsjaar 2018 alleen

de opzet en bestaan van het IKB-systeem kan worden beoordeeld, verstrekt uw bank over verslagjaar 2018 een rapport van de externe accountant gebaseerd op ISAE 3402 type 1. Aan het eind van 2018 moet een bank kunnen aantonen dat het over een IKB-systeem beschikt zoals beschreven in de beleidsregel. Vanaf 2019 zal ook de werking van de beheersmaatregelen worden beoordeeld. Met ingang van verslagjaar 2019 verstrekt uw bank een rapport op basis van ISAE 3402 type 2.

Datum

06 december 2017

Ons kenmerk

T052-797436866-4

Meer informatie vindt u op Open Boek Toezicht of via de website van DNB onder <https://www.dnb.nl/resolutie/depositogarantiestelsel/rapportages/index.jsp>

Met vriendelijke groet,

Mw. G.F.T. Tiellemans